

HALÁSZ MARGIT

Treno Ongaro

HALÁSZ MARGIT (1964) Budapest

3.

Zötykölődik a vonat. Csikorog, nyikorog, épp hogy ki nem siklik. Olyan, mintha a vágányok húsz centin-ként be lennének mélyen reszelve. Meddig tart még ez a döcögődsi? Életben maradunk-e egyáltalán? Ilyenekre gondolok, miközben a sörpocakos söröző kisnyugdíjast nézem. Szandálban van, zokniban, mellette hátizsák. Jobbra virágzó repceföld, egy autó áll az úton, két nőt fotóz egy férfi. Igéző képek lesznek, dől majd a sok lájk. Szemem lecsukódik, elbóbiskolok, és igen, végre a zötykölődés ringatózásra vált. Én Istenem, jó Istenem, elalszom.

Fújtat a vonat. Kiereszti a gőzt, erre ébredek. A két ülőssor közötti folyosón huszonéves anyuka kenguruba szíjazott kislíával toporog. Miért nem ülnek le?, kérdezem. Nem, nem, mondja, széles mimikával, ha leül, a kislíá rögtön felébred és bög. Így egyszerűbb. A toporgás, úgy tűnik, nem lesz elég. Az anyuka rokizni kezd, aztán jön a jazzbalett, break, hastánc, csacsacsca, rumba, szamba, mambo, flamenco, angol keringő, bécsi keringő. Tátott szájjal bámuljuk. Elementáris hatást gyakorol a kocs minden utasára, különösen a férfiakra. Egyesek tízpercenként keresik fel a mosdót, csakhogy elhaladhassanak mellette.

Fütyül a vonat. Fütyüli a talp alá valót, mert az ifjú anyácska magyaros táncba kezd. Lecsapja a talpát, rogyasztja a térdét, és ugrik, igen, ugrik kettőt jobbra, kettőt balra. Ez biz' csárdás! Sárbogárdi friss, ropogós csárdás, mert ott szálltak fel. Ezt, visszadátumozva az állomásokat, kikövetkeztetem. Felrémlik bennem egy csárdásos emlék. Pár évtizeddel ezelőtt anyámmal meglátogattuk az amerikai rokonságot, s egyik grillezés után előkerült egy poros kazetta. Persze, hogy csárdás volt rajta. Egy társaságbeli amerikai férfi egyből lecsapott rám. Halásápadtan néztem anyámra. Nyugi, fiam, mondta, ugorj kettőt jobbra, aztán kettőt balra. Kétméteres volt a táncpartnerem, derékig sem értem neki, rettentő kínos volt az egész.

Áll a vonat. Pályafelújítás ide, fiatalság oda, az anyuka tikkadtan huppan az ülésre. A kis fekete bozont egyből nyöszörögni kezd. Elképesztően színes skálán hangol, a bababaritontól a csecsemőtenoron át a kiskamaszbasszusig skálázik. Az anyuka akcióba lép, kibontja a hordozót, és nyílt színi szopta-

tásba kezd. Erre azért nem számítottam. A könyvembe mélyedek, Csicsikov döcög a csészán a nagy, sáros orosz novemberi télben, és számlálgatja a megkaparintott lelkecskéit.

A nyilvános szoptatásról nincs véleményem, csak tapasztalatom. Nekem mindig úgy jött ki, hogy ország-világ előtt nem került rá sor. Véletlen lenne? Nem tudom. Talán igen, talán nem. Egy biztos, eszembe se jutott volna vadidegeneket bevonni az édes kettesbe. Talán azért, mert az édest és a kettést is be kellett volna dobnom a nagy közösbe, amit aztán nem kaptam volna vissza soha. Tudom, új szelek fújnak, új időknak új dalaira csárdásznak a kisgyermekes anyukák a vonaton.

A csihuhalad, a kisdéd játszik. Igaz, nem sokáig. Két perc múlva újra hangolni kezd, avagy mit is beszélek, egyből kamaszbasszussal indít. Az anyuka sem rest, se kába, előveszi a melleit, és szó szerint betömi vele a gyermeke száját. Nyolc szoptatást számolok a végállomásig. Az utasok szemében riadalom, az arcukra pedig rá van fagyva a kedves mosoly. Ez inkább már vicsorgás. Mi történik itt?, kérdezik vagy inkább kérdeznénk egymástól, de hát elidegenedett, láthatatlan üvegfalal körülvárt egyének vagyunk. Civilizált, európai utasok, akik két órára megkapták egymás társaságát egy hegyekbe vágató vonaton. És különben is, olyan világot élünk, ahol mindenki azt tesz, amit akar. Ott és úgy, ahogy ő jónak gondolja.

Olvastam valahol, nem a *Holt lelkek*ben, más-hol, hogy végre-valahára a nők olyan ruhában és sminkben mutatkozhatnak, amiben akarnak, amihez épp kedvük szottyán. És azt tehetnek, amit akarnak. Akár félmeztelenül is szoptathatnak a vonaton. Heuréka, akkor itt meg is állhatunk, mert itt van a Kánaán! Ennél már nincs tovább. Végállomás! A vonat nem megy lejjebb.

4.

Egyedül ülök a páros vonatülésen. Remélem, nem szól senkinek mellém a jegye. Bámulom az utasokat, és kinézek egy fazont, akit semmiképpen sem szeretnék magam mellett tudni. Rövidnadrágot visel, féllábszárig érőt. Derékig kordkezdémmel nyugdíjba vonult portársnak nézem, deréktől felfelé akár

ingatlanügynök is lehet. Zakó, ing, nyakkendő aranytúvel. Csak nem? De igen. Szabad a hely? Persze.

Széles mozdulattal helyet foglal. Nem, nem a Covidtól félek, hanem attól, hogy szóba fog elegyedni velem. Próbálok szétnyitott ujjakkal tenyeres-talpasan letakarni a *Holt lelkek* borítóját. Hiába. Meglátja. A heló után rá is tér rögtön a tárgyra. Mi ez a könyv? Valami ezoterikus marhaság? Fel nem fogja ésszel, miért menekülnek az emberek a természetfelettibe, amikor a világ teli van édesebb, megfogható dolgokkal. És kéjszóvaran kacsint. Mostanában mindenki ilyet olvas, mondja a borítót fitymálva. Bár így lenne, gondolom, nem, ez Gogol, mondom. Orosz író. Úgy értem, szépíró, tesszem hozzá. Az unokám is nagyon szép, mutatja is a mobilon a szőke kislányt, de most nem hozzá megyek, hanem a páromhoz. A párom férje kamionos csóka, jött az üzenet, hogy szabad a terep. Érti?, kacsint újra, és gusztustalanul nevet.

A párja párja tehát egy kamionos „csóka”, bók-lászgatok tagmondatai jelentéstartományában, aki szegény úton van, ilyenkor szabad a terep az arany nyakkendőűs számára. Aha, kezdem érteni. Én eddig azt hittem, hogy a pár életre szóló társat jelent, mint a madaraknál. Azt viszont érzékelem, hogy „párzik” már jó ideje az egész ország, az egész magyar nyelv. A párom párjának az első párja. Erről a mondatról a Ludas Matyi jut eszembe, aki ludas, nem ludas, aki nem ludas, ludas, hogy is van ez?

A sörre terelődik a szó. Mondja, hogy búzasör várja behűtve, azzal kedveskedik a párja, a kamionos csóka meg, szegény, két liter műanyag üveges Borsodit kap, mert nagy, hatalmas, szartarisznya ember, van böndője rendes. Na mármost felmerül bennem a kérdés, hogy a jegyárban ez nincs benne, mármint akciósan, hogy ezt hallgassam. Igen ám, de hogy léceljek le?

Szokás szerint iszonyú nagy úti málhám van, a kétszáz kilométerre lévő kertembe megyek, kis oltványok, nagy oltványok, magoncok, palánták és egyéb koloncok. Olyan jól el tudtam helyezni magam körül mindent, jól be vannak szorítva, nem sérülnek. Most mit csináljak?

A kertért mindent, no pasarán! Nem török át rajta. Maradok. És miközben mondja, mondja az életét, az első paradicsomvirágokra gondolok, a kis sárga csillagokra, és igen, az illatát is érzem a paradicsom levelének, van remény.

Sok mindent megtudok még a titokzatos, kikapós hölgyről, például azt, hogy nagyon jó székelgyulyást főz, nem székelkáposztát, székelgyulyást. Sorolja is a hozzávalókat, az elkészítés módját. Úgy értem, mindkét ételét. Nekem kell kihámoznom a különbséget. Van egy kutyája is a hölgynek, ő vette neki, hogy amikor nincsenek együtt, a kutya által kapjanak egymásból valamit. A kutya tulajdonképpen egy köztes hordozó, gondolom, még szerencse, hogy nem tud beszélni.

Ha nem haragszik, olvasok, mondom, határozottan. Csicsikov éppen nyaklevest ígér Szelifan kocsisnak, amiért közvetlenül az utazás előtt szól a cséza ütött-kopott állapotáról, nem lehetett volna előbb, biztos a göndör kacajú szolgálólányokkal kvaterkázott. Felelőtlen, rusnya szolganépség! Utastársam felkacag, sms-ezik a párjával, az orrom elé nyomja a telefont. Azt írja, hogy..., és itt elakad a lélegzetem. Mi közöm ehhez? Innen ell, jut eszembe Kafka, és elkezdem összegyűjtögetni a palántáimat. Van az a pont, amikor fel kell állni, és nem kell hagyni tovább. Ez az a pont. Még a fülemlen is kistáska van, mert abból indultam ki pakoláskor, hogy a több kevesebb.

Cserkészcsapat tódul fel a vonatra, hangosak, ricsajosak. Én még gyerekcsoportnak így nem örültem soha életemben. Ebben a zajban hiába is mond bármit a nyakkendőűs fazon, úgysem értem. Felém fordul, jár a szája. Bla-bla-bla. Nem szabadulhatok, a folyosó dugig van gyerekekkel. Maradásra lettem ítélve.

Kész a cséza, végre-valahára, nekivághatnak a nagy, kiismerhetetlen orosz tájnak. A napraforgó-ültetvényt bámulom. Mint egy gyászmenet, lehajtott kobakkal, behúzott szirmokkal várják a csüggeteg, napfénytelen órák végét. Mert előbb-utóbb kisüt a nap, látom, ott keleten már ki is dugta a homlokát.